

НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ

Оцінка інфляції за лютий 2015 року

У лютому відбулося подальше посилення інфляційного тиску внаслідок стрімкого розвитку девальваційних процесів. Зростання споживчих цін прискорювалося третій місяць поспіль до 5.3% (5.1% за вирахуванням сезонного чинника). У річному вимірі споживча інфляція прискорилося до 34.5%, що є найвищим рівнем з 1997 року. Посилився вплив високих інфляційних очікувань, зокрема, продавці продукції закладали в свої ціни прогнозоване підвищення собівартості або закупівельних цін на наступну партію товарів (послуг).

Базова інфляція прискорилося до 5.4% за місяць та до 33.5% у річному вимірі. Вузька базова інфляція, яка значною мірою відображала подорожчання імпортованої непродовольчої продукції, становила 5.6% за місяць (за винятком одягу та взуття – 8.1%).

Індекс цін виробників (далі – ІЦВ) підвищився на 4.8% (у річному вимірі зростання прискорилося до 41.0%). Крім курсового, вагомим чинником зростання цін виробників промислової продукції було підвищення тарифів на вантажні перевезення залізничним транспортом з початку лютого на 30%.

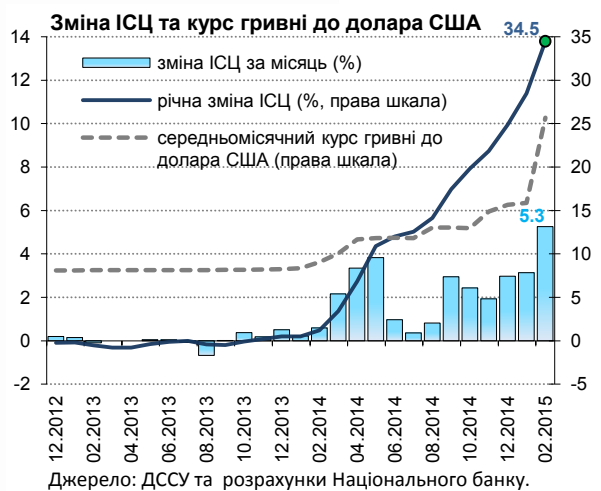
У лютому відбулося суттєве зростання індексу споживчих цін (далі – ІСЦ) на 5.3% за місяць. За вирахуванням сезонного чинника темп споживчої інфляції після п'ятимісячного коливання в межах 2.1 – 3.1% суттєво зріс до 5.1%, що обумовлено насамперед значним прискоренням девальваційних процесів (на міжбанківському ринку гривня до долара США знецінилася на 71.8% протягом лютого).

У річному вимірі інфляція зросла до найвищого з 1997 року рівня – 34.5%, що, крім стрімкого знецінення гривні (тривало з початку 2014 року), було обумовлено підвищенням тарифів на житлово-комунальні послуги (на 36.5% у річному вимірі; 4.0 в. п. – внесок у зміну ІСЦ), зростанням ставок на підакцизні товари, тощо.

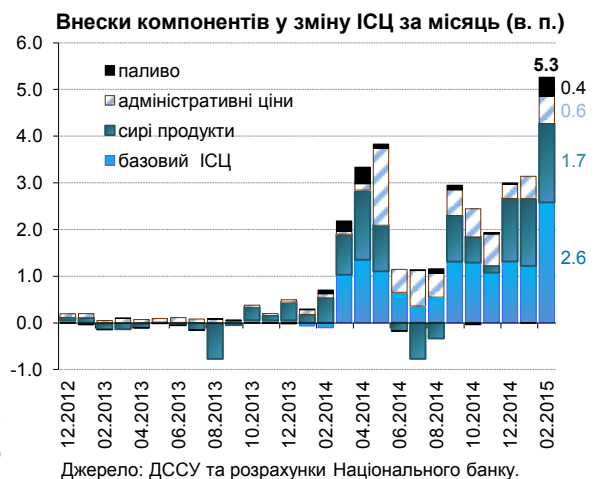
Суттєвий вплив на ціни мали також високі інфляційні очікування, спровоковані курсовими коливаннями (зокрема очікування домогосподарств щодо інфляції на наступні 12 місяців у лютому підвищилися до 21.7%¹). Як наслідок прогнозоване підвищення собівартості або закупівельних цін на наступну партію товарів (послуг) також ураховувалося під час ціноутворення.

Базовий ІСЦ (далі – БІСЦ) суттєво зріс у лютому на 5.4% (2.6 в. п. – внесок у зміну ІСЦ). Його зростання в річному вимірі прискорилося до 33.2% (15.8 в. п.).

Вузький БІСЦ, значною мірою представлений імпортованими непродовольчими товарами, зріс на 5.6% за лютий (37.1% у річному вимірі). Ураховуючи сезонність імпорту одягу та взуття, їх вартість із затримкою відображала курсові коливання та зростала помірнішими темпами (2.2% за місяць та 22.8% у річному вимірі). У

Джерело: ДССУ та розрахунки Національного банку.

Джерело: ДССУ та розрахунки Національного банку.

¹ Дані GfK Ukraine.

результаті вплив курсового чинника на імпорт був більшою мірою відображений у зростанні цін на непродовольчі товари за винятком цін на одяг та взуття на 8.1% за місяць та 48.1% у річному вимірі.

Значно прискорилося зростання цін на продукти харчування з високим ступенем оброблення (до 5.3% за місяць, 38.1% у річному вимірі), на яких, крім прямого впливу курсового чинника, позначалося подорожчання енергоносіїв (палива – на 83.8% у річному вимірі, газу – на 83.1%² та електроенергії – на 33.6%²), а також підвищення вартості сирих продуктів.

Послуги продовжили дорожчати найбільш стриманими темпами серед складових ІСЦ – на 2.5% за місяць та 14.4% у річному вимірі.

Небазова інфляція зросла до 5.1% за місяць та 36.0% у річному вимірі.

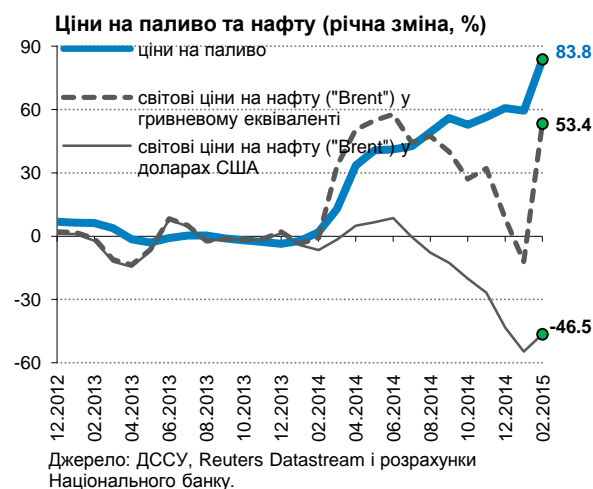
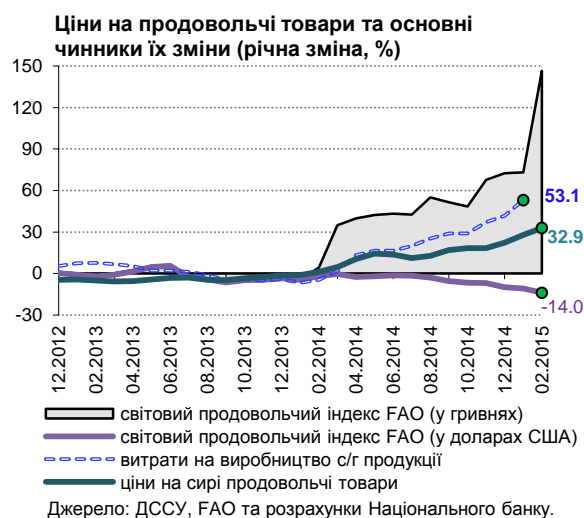
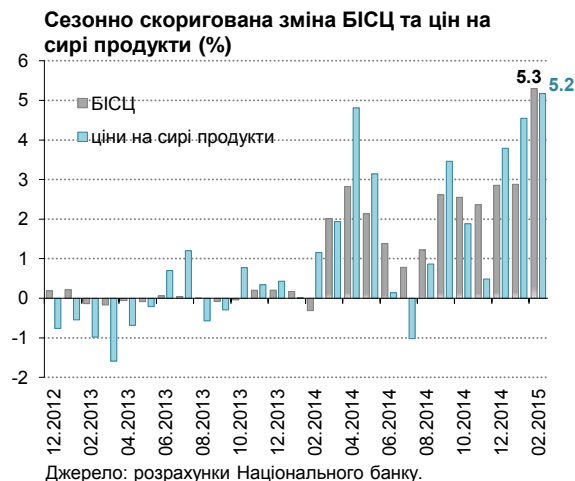
Високими темпами тривало зростання цін на сири продукти харчування – 6.0% за лютий (5.2% за вирахуванням сезонного чинника). Продовжила суттєво дорожчати плодоовочева продукція. Зокрема, у зв'язку зі значною часткою імпорту фруктів їх вартість підвищилася на 17.5%. В умовах зростання витрат на зберігання, а також очікуваного підвищення витрат на проведення польових робіт подорожчали овочі (на 15.2%) та крупи (на 2.2%).

У лютому несуттєво знизилися ціни на м'ясо (на 0.6%), зокрема через здешевлення свинини на 1.4% (у результаті зменшення закупівельних цін на свиней в живій вазі) та м'яса птиці на 0.8% (в умовах високої вітчизняної пропозиції). Загальним чинником зниження вартості м'яса було скорочення попиту.

Прямий вплив курсового чинника на продовольчі ціни був частково нівельований зниженням цін на світових продовольчих ринках (індекс FAO у доларовому еквіваленті знизився на 1.0% за місяць та 14.0% у річному вимірі).

Адміністративно регульовані ціни підвищилися на 2.6% за місяць. Зростання таких цін у річному вимірі прискорилося до 35.5%, обумовлюючи 7.8 в. п. внеску в споживчу інфляцію. Найбільше зросла плата за дошкільні заклади на 15.4% (30.9% у річному вимірі). Хліб подорожчав на 6.2% (38.0% у річному вимірі), зокрема через значне підвищення цін на борошно на 13.7% (58.6% у річному вимірі).

Суттєво збільшилися ціни на паливо на 19.8% (83.8% у річному вимірі), що обумовлено як подорожчанням нафти

² Зазначено темпи зростання цін для промислових підприємств (за електроенергією зазначено зміну цін для споживачів електроенергії 1 класу напруги).

на світових ринках (на 19% за лютий після тривалого періоду здешевлення), так і впливом курсового чинника.

Як і на споживчому ринку, інфляція в промисловому виробництві також прискорилося: у лютому ІЦВ підвищився на 4.8%, його зростання в річному вимірі прискорилося до 41.0%.

Крім курсового, вагомим чинником зростання цін виробників промислової продукції було підвищення тарифів на вантажні перевезення залізничним транспортом з початку лютого на 30%.

Найбільше зросли ціни у виробництві коксу та коксопродуктів на 25.8% за місяць (121.3% у річному вимірі), що пов'язано зокрема з вагомою часткою імпортованого вугілля в шихті для виробництва коксу, а також недостатньою пропозицією коксу на внутрішньому ринку в умовах зниження поставок з окупованих східних територій України.

Суттєво зросли ціни в хімічній промисловості та добуванні металевих руд (на 21.9% та 15.7% відповідно), на які домінуючий вплив мав курсовий чинник, незважаючи на погіршення цінової кон'юнктури на зовнішніх ринках: доларові ціни на металеві руди³ знизилися на 8.0% у лютому (на 48.4% у річному вимірі), на аміак⁴ – на 7.1% (5.7% у річному вимірі).

³ Зміна цін на металеві руди в Китаї, який є найбільшим у світі імпортером металевих руд.

⁴ Зміна цін на аміак на ринку Північно-Східної Європи.

Додаток

Зміна цінних індексів та внески компонентів у зміну ІСЦ та ЦВ*					
Компоненти споживчого кошика (за класифікацією Національного банку)					
	частка ІСЦ, %	зміна за лютий		зміна за рік	
		зміна, %	внесок у зміну ІСЦ, в. п.	зміна, %	внесок у зміну ІСЦ, в. п.
Індекс споживчих цін	100.0	5.3	5.3	34.5	34.5
Базова інфляція	47.7	5.4	2.6	33.2	15.8
Небазова інфляція	52.3	5.1	2.7	36.0	18.7
сирі продукти	28.2	6.0	1.7	32.9	9.2
адміністративно регульовані тарифи та ціни	22.0	2.6	0.6	35.5	7.8
паливо	2.1	19.8	0.4	83.8	1.7
Компоненти споживчого кошика (за класифікацією ДССУ)					
Продукти харчування та безалкогольні напої, у т. ч.:	50.7	5.7	2.9	35.9	18.2
хліб та хлібопродукти	7.7	5.8	0.4	48.9	3.8
хліб	2.9	6.2	0.2	38.0	1.1
борошно пшеничне	0.5	13.7	0.1	58.6	0.3
м'ясо та м'ясопродукти	12.1	0.2	0.0	30.1	3.6
риба та продукти з риби	3.6	10.0	0.4	59.9	2.2
молоко	1.9	1.6	0.0	14.3	0.3
яйця	1.2	-1.1	0.0	80.5	0.9
олія та жири	4.8	4.8	0.2	29.8	1.4
інші їстівні жири	1.1	0.2	0.0	32.3	0.4
фрукти	3.5	17.5	0.6	86.9	3.1
овочі	4.1	15.2	0.6	4.9	0.2
картопля	1.1	8.4	0.1	-38.7	-0.4
цукор	1.1	9.5	0.1	30.5	0.3
Алкогільні напої, тютюнові вироби	6.9	3.4	0.2	33.5	2.3
Одяг і взуття	7.0	2.2	0.2	22.8	1.6
Житло, вода, електроенергія, газ та інші види палива, у т. ч.:	11.1	1.6	0.2	36.5	4.0
квартирна плата	1.4	0.3	0.0	2.5	0.0
гаряча вода	0.4	0.0	0.0	47.6	0.2
природний газ	2.0	0.0	0.0	62.8	1.3
центральне опалення	1.8	0.1	0.0	43.7	0.8
Транспорт	4.9	16.4	0.8	62.9	3.1
паливо і мастила	2.1	19.8	0.4	83.8	1.7
залізничний пасажирський транспорт	0.2	2.0	0.0	22.5	0.1
автодорожній пасажирський транспорт	1.6	5.3	0.1	29.5	0.5
Зв'язок	3.4	0.9	0.0	4.0	0.1
Освіта	1.4	4.1	0.1	11.1	0.2
<i>Інші</i>	<i>14.6</i>	<i>-</i>	<i>0.9</i>	<i>-</i>	<i>5.0</i>
Компоненти ЦВ					
	частка ЦВ, %	зміна за лютий		зміна за рік	
		зміна, %	внесок у зміну ЦВ, в. п.	зміна, %	внесок у зміну ЦВ, в. п.
Індекс цін виробників	100.0	4.8	4.8	41.0	41.0
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	13.0	7.3	0.8	34.0	4.3
Добування кам'яного вугілля	3.2	-0.2	0.0	41.0	1.3
Добування сирої нафти та природного газу	2.6	-1.0	0.0	17.2	0.5
Добування металевих руд	6.1	15.7	1.0	33.7	2.1
Переробна промисловість	68.2	8.4	4.8	47.0	31.4
Виробництво харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів	21.5	7.8	1.7	41.7	8.9
Виробництво коксу та продуктів нафтоперероблення	3.7	15.2	0.6	76.7	2.9
Виробництво хімічних речовин і хімічної продукції	3.9	21.9	0.9	84.6	3.3
Виробництво гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції	4.8	8.6	0.4	39.3	1.9
Металургійне виробництво, виробництво готових металевих виробів, крім виробництва машин і устаткування	19.2	3.6	0.7	55.7	10.7
Виробництво автотранспортних засобів, причепів і напівпричепів та інших транспортних засобів	3.2	6.7	0.2	15.4	0.5
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	18.8	-5.5	-0.9	28.2	5.2

* Розрахунки Національного банку на підставі даних ДССУ. Сума внесків, наведених у таблицях, може не дорівнювати загальному значенню у зв'язку з їх округленням.